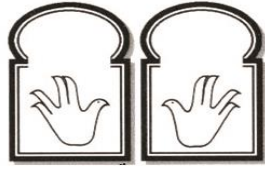

שכלום

בשורת השלום

שערי

עלון שבועי לעילוי זשמת שלום טוויל הכהן בן בתיה ז"ל

עלון 1260

כ' כסלו תשפ"ה

פרשת וישב

על הפרשה

נקודה פנימית

הכנה לחנוכה

השבוע יחול חג החנוכה.

צריך להתחיל להתכונן לקראת החג היקר הזה.

אין הכוונה לאיסוף מתכונים חדשים להכנת לביבות, סופגניות וספנגי.

למרות שאין ספק שזה טעים ואהוב, וגם אין שום בעיה לאכול סופגניות בחנוכה, ואפילו יש בזה מנהג טוב, כי כך מוזכר בהלכה, שיש בזה זכר לנס.

שאלה מעניינת: אם אוכלים סופגניות בגלל שמטגנים אותם בשמן (זכר לנס פך השמן), מדוע שלא נאכל צייפס מטוגן בשמן?

שמעתי פירוש מדהים מהרב אהרון ירחי בשם הקדמונים, בואו נראה אם תצליחו למצוא הסבר מניח את הדעת (ויש כזה, תאמינו).

אך עם כל הכבוד לסופגניות, ויש כבוד, יש דברים יותר יסודיים בחנוכה.

כדאי ללמוד את ההלכות של ההדלקה, כדי שזה לא יהיה מנהג ילדותי להדליק נרות.

אנו משתדלים לעשות דברים כמו שצריך, ובלי ללמוד, לא נדע איך לעשות את הדברים.

זה נוגע לזמן ההדלקה, מקום ההדלקה ואופן ההדלקה, סוג השמנים והפתילות, ונוסח הברכות.

מעבר ללימוד ההלכות, כדאי ללמוד את הרעיונות של החג. לעשות הכנה רעיונית ורוחנית לחג.

המקור הנרחב ביותר נמצא בגמרא מסכת שבת דף כא,א ואילך.

כדאי ללמוד את מאמרי חז"ל, ולהעמיק בפירושים של גדולי הדורות, כדי להבין מה היו האירועים, ומה המשמעות הרוחנית שלהם?

ושאלה לסיום, בש"ס מצאנו מסכת לכל חג, ראש השנה, יומא (יום כיפור), סוכה, מגילה (פורים), פסחים (פסח), ביצה (שבועות). מדוע אין מסכת חנוכה? נשמח לקבל תשובות.

"וימצאנו איש והנה תעה בעדה וישאלהו האיש לאמר מה תבקש? [בראשית לו, טו]

שדה אלוקים

יוסף תועה, מה זה מוסיף לנו שהוא תועה בשדה?

שמעו חידוש נורא הוד.

השדה זו השדה של יצחק לטוח בשדה, שנאמר בה [בראשית כד, טג] "ויצא יצחק לטוח בשדה לפנות ערב", וחכמים ביארו שיצחק אבינו תיקן שם את תפילת המנחה, שכוחה עצום ורב. שדה זו היא השדה של קין והבל (זה חידוש שראיתי בכלי יקר), שנאמר [בראשית ד, ח] "ויאמר קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה ויקם קין אל הבל אחיו ויהי בהיותם בשדה, ויאן בתחומי בית המקדש נבנה, וזה אומר בתחומי בהמ"ק נבנה, שנא' ויהי בהיותם בשדה, ואין שדה אלא בהמ"ק, היך מה דאת אמר (מכילת ג) ציון שדה תחוש, ומתוך כך (בראשית ד) ויקם קין אל הבל אחיו... פלאי פלאות, אתה רוצה בית מקדש, ואתה מוכן להרוג בשביל זה.

זו היא אותה שדה שיצחק מנסה להכניס את עשו אליה, שנאמר [בראשית כז, ג] "ויצא עשו לא קליד תלדך וקשטך וצא השדה וצודה לי צידה ציד". יצחק מנסה להכשיר את עשו לשרת בבית המקדש ככהן, שמקריב קרבנות לפני ה'. רעיונית היא גם השדה של ירבעם בן נבט, שנאמר [מלכים א' יא, כט] "וירבעם יצא מירושלם וימצא אתו אַחיה השילני הנביא... וישניהם לבדם בשדה".

בקיצור, השדה הזה הוא בית מקדש, והשדה הזה היא המלוכה, מלכות ה' שמתגשמת על אחד מעבדיו הראויים לכך. האחים רואים את הטעות של יוסף, שכביכול מבקש לעצמו גדולה שאינה ראויה לו. רק שהם לא רואים את הטעות שלהם. הם צודקים בראיה שלהם, אך לא לגבי יוסף אלא לגבי צאצא של יוסף, לגבי ירבעם.

האחים רואים שיוסף רוצה לקרוע את הבית, להפריד, זה החשש שלהם. הם הולכים לרעות בשכם, כי בשכם יש את הקקלוק, הרי בשכם יומלך ירבעם וישחית את ישראל. אנחנו הולכים לתקן, אנחנו הולכים לרעות את הצאן, לרעות את ישראל בדרך ה', ולא חלילה להטעות אותם אחרי העגלים של ירבעם. הם רואים אך לא מדייקים. יוסף עצמו תועה וטועה בשדה. הוא אמנם צדיק, אך הוא כבר כיום זורע את זרע הפירוד בישראל, ע"י הדיבה שהוא מוציא על אחיו.

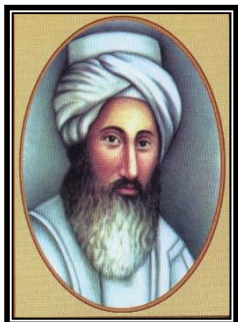
אגב, כאן האחים (עם יהודה) מקנאים ביוסף, ולעיתים יהיה להיפך, ירבעם (משבט יוסף) יקנא במלכות יהודה ובשל כך נאבד אחריו את קדושתנו, וכך תיכנס עבודה זרה לארץ ישראל ולירושלים, עד שלבסוף ייחרב הבית, ציון שדה תיחרש. למה? על עוון שנאת חנם. וזה בדיוק שורש הויכוח הקדמון בין קין והבל, שגם אם היסוד של הויכוח קדוש, אם מנהלים אותו בדרך של פירוד לבבות, הוא עלול להוביל לרצח ולחורבן הבית. לא קין ולא הבל זכו שבית המקדש ייבנה בחלקם.

כבר בבית יעקב מתפתחת השנאה המבוססת על קנאה, שתוביל בסוף להחרבת המקדש. יעקב רואה ומנסה לקרב. לכן שולח אותו לשכם, שכם אחד על אחד, קח את הנקודה הזו, את המלכות המקולקלת של ירבעם ותקן אותה. יש כאן קלקול. יוסף באמת כבר רוצה לתקן, אך זה כבר מאוחר מדי, האחים כבר חתמו את דינו למיתה. וכשראובן ניסה להצילו - נחתם דינו בבית הדין, שהרי אם היו כולם רוצים להורגו היה אסור להורגו, וכאן יש עדה מצלת ולכן ע"פ הרוב הורגים. ה' ישמרו.

ללמדך ששום דבר טוב לא יוצא מהמחלוקת, ולכן צריך לברוח ממנה כמפני אש.

תורת החיד"א

פינחס - אפשר לרמוז שזהו שאמר יפתח הכרע הכרעתי הכרע בגלגול כזבי שחבת בדמי שהרגו פנחס הכרעתי בגלגול זה שעל ידי מיתתך והכרעתי לשלם לך ואת היית בעוכרי שנגזר שימות אברים אברים כמו שכתבו רז"ל ע"פ ויקבר בערי גלעד [דבש לפי פ, ז]

ישיבה משקפת קביעות ויציבות. צריך קביעות, אך צריך להזהר מקיבעון. מה ההבדל ביניהם?

ילקוט יוסף

דיני חבישת מכה בשבת

צד. מותר לחבוש את המכה בשבת בתחבושת נקייה ויבשה, בין חדשה ובין ישנה, אף במכה שאין בה סכנה. [ובמקום שאפשר נכון לנקות את המקום מן הדם שעליו על ידי שטיפה במים, קודם החבישה].

אבל לא יתן לתוכה משחה לתרופה, שמאחר ורצונו שהמשחה תשאר על גבי המכה חיישינו שמא ימרח.

ותחבושת עם משחה, שהיתה נתונה על המכה מערב שבת, ונפלה בשבת שלא על גבי קרקע מותר להחזירה, אבל אם נפלה על גבי קרקע, אסור להחזירה בשבת.

ובמקום שיש חשש לריבוי מוגלה במכה ויבוא לידי צער הרבה, מותר להכין תחבושת מרוחה במשחה מערב שבת, ובשבת יסיר התחבושת הישנה ויניח על המכה את התחבושת שהוכנה מערב שבת.

צה. אם התחבושת גדולה מדאי אין לחתוך ממנה את המיותר בשבת, אלא יכרוך את כולה על המכה. ונכון לחוש לדברי המחמירים שלא לחתוך בשבת צמר גפן, זולת במקום שיש חשש סכנה או לצורך מצוה.

וכן מי שחש כאבים באזנו ורוצה ליתן שם מעט צמר גפן, ואין לו צמר גפן חתוך, נכון לחוש לדברי האוסרים שלא לתלוש מהצמר גפן אלא אם כן גדל הכאב מאד.

צו. בית שיש בו חולה, ונצרך לתחבושות, או בתי חולים, טוב ונכון שיכינו מערב שבת ככל האפשר יתר פריטים הנחוצים לטיפול, כגון מזרקים סטריליים, תחבושות חתוכות, בגדים שונים, פתקאות וסימונים שונים לסימון הדופק, והוראות לתרופות, כדי למעט ככל האפשר בחילול שבת.

וכן יכינו את הפלסטרים לפני כניסת שבת, על ידי הסרת הנייר השומר על הדבק שבפלסטר. והחזרתו למקומו מיד, שאז קיל טפי לחזור ולהסיר שוב בשבת את הנייר בעת הצורך.

צז. מותר להניח פלסטור [הנקרא "אגד מדבק"] על המכה בשבת, אף אם יש בפלסטור גזה כנגד מקום הפצע, ואין בזה איסור רפואה בשבת.

צח. מעיקר הדין מותר להסיר בשבת את הנייר הדבוק בצדדי האגד מדבק.

צט. מותר להוציא את המשחה מהשפופרת, אף שהמשחה יוצאת בצורה מיוחדת, לפי פתח השפופרת, שהרי אין כוונתו לעשות צורה זו בשבת.

ק. מותר ליתן אבקה לעצירת דם על מקום פצע פתוח בשבת, אף אם אין בזה חשש סכנה, שהרי אין זו רפואה, אלא מניעת זרימת הדם והחמרת המצב.

ומי שנחתך חתך עמוק, מותר להניח במקום החתך תחבושת עם משחה. [וכשיש בדבר חשש סכנה, מותר אף לחלל שבת, כגון להסיעו לבית החולים וכדומה].

קא. מותר להסיר בשבת פלסטור הדבוק במקום שיער, כל שיש צורך בדבר. ואף על פי שהוא תולש את השיער על ידי הסרת הפלסטור, מכל מקום כיון שאינו מתכוין לתלישת השער, וגם לא נוח לו בתלישת השער, הדבר נחשב לפסיק רישיה שאינו נוח לו, באיסור דרבנן, שהרבה אחרונים הסכימו להתיר.

קב. הסובל מטחורים רשאי בעת עשיית צרכיו לקנח בנייר טואלט אף על פי שיוצא ממנו דם, ואין לחוש בזה לאיסור צביעה בשבת.